

ალექსანდრე მალოფეევი – ფორტეპიანო

ფრანც შუბერტი (1797–1828)
სამი საფორტეპიანო პიესა, D. 946
Allegro assai
Allegretto
Allegro

ედვარდ გრიგი (1843–1907)
სიუიტა „ჰოლბერგის დროიდან“, თხზ. 40
პრელუდია – Allegro vivace
სარაბანდა – Andante espressivo
გავოტი – Allegretto; მუზეტა – Un poco più mosso
არიო – Andante religioso
რიგოდონი – Allegro con brio; Trio

ალექსანდრე სკრიაბინი (1872–1915)
ვალსი, თხზ. 38

ეინოჟუჰანი რაუტავაარა (1928–2016)
საფორტეპიანო სონატა No. 2, თხზ. 64, „ქადაგება ცეცხლისა“
Molto allegro
Andante assai
Allegro brutale

Alexander Malofeev – Piano

Franz Schubert (1797–1828)
Drei Klavierstücke, D. 946
Allegro assai
Allegretto
Allegro

Edvard Grieg (1843–1907)
Holberg Suite, Op. 40
Praeludium – Allegro vivace
Sarabande – Andante espressivo
Gavotte – Allegretto; Musette – Un poco più mosso
Air – Andante religioso
Rigaudon – Allegro con brio; Trio

Alexander Scriabin (1872–1915)
Valse, Op. 38

Einojuhani Rautavaara (1928–2016)
Piano Sonata No. 2, Op. 64, “The Fire Sermon”
Molto allegro
Andante assai
Allegro brutale

პროგრამის შესახებ

ტექსტის ავტორი ნინო ჟვანია

ფრანც შუბერტი — სამი საფორტეპიანო პიესა, D. 946
შუბერტმა სამი საფორტეპიანო პიესა 1828 წლის მაისში, სიცოცხლის უკანასკნელ წელს შექმნა. ამ დროისთვის უკვე გამოცემული იყო მისი ექსპრომტები და მუსიკალური მომენტები და სამი ახალი პიესაც იმავე ტიპის მცირე ფორმის დამოუკიდებელ საფორტეპიანო ნაწარმოებებს მიეკუთვნება. კომპოზიტორს მათი გამოცემა აღარ დასცალდა: ნაწარმოებები მხოლოდ 1868 წელს, შუბერტის გარდაცვალებიდან ორმოცი წლის შემდეგ გამოქვეყნდა, თან იოჰანეს ბრამსის რედაქციით. პირველი პიესის ხელნაწერი განსაკუთრებით საინტერესოა: შუბერტმა ერთ-ერთი დიდი ეპიზოდი გადახაზა, თუმცა ბრამსმა პირველ გამოცემაში იგი აღადგინა და შენიშვნით მიუთითა ავტორის თავდაპირველ გადაწყვეტილებაზე. ამგვარად, D. 946 არა მხოლოდ შუბერტის გვიანი საფორტეპიანო შემოქმედების ნაწილია, არამედ ტექსტის, რედაქციისა და საშემსრულებლო ტრადიციის ურთიერთობის საინტერესო ისტორიასაც ინახავს.

ედვარდ გრიგი — სიუიტა „ჰოლბერგის დროიდან“, თხზ. 40
1884 წელს ნორვეგიაში ლუდვიგ ჰოლბერგის დაბადებიდან 200 წლის იუბილე აღინიშნებოდა. ჰოლბერგი — ბერგენის დაბადებული დრამატურგი, ისტორიკოსი და ესეისტი — სკანდინავიური განმანათლებლობის ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს ფიგურად ითვლება. საიუბილეო ღონისძიებებისთვის გრიგმა შექმნა სიუიტა „ჰოლბერგის დროიდან“, თავდაპირველად ფორტეპიანოსთვის. მისი ხუთი ნაწილი — პრელუდია, სარაბანდა, გავოტი, არია და რიგოდონი — ბაროკოს ეპოქის ჟანრებს მიმართავს, ანუ სწორედ იმ მუსიკალურ სამყაროს, რომელშიც ჰოლბერგი ცხოვრობდა. ნაწარმოების თავდაპირველი, საფორტეპიანო ვერსია 1884 წელს შეიქმნა, მომდევნო წელს კი გრიგმა იგი სიმებიანი ორკესტრისთვის გადაამუშავა.

ალექსანდრე სკრიაბინი — ვალსი, თხზ. 38
სკრიაბინის ლა-ბემოლ-მაჟორული ვალსი, თხზ. 38, 1903 წელს შეიქმნა — კომპოზიტორის შემოქმედების გარდამავალ პერიოდში. ამავე წელს დაიწერა მისი არაერთი მნიშვნელოვანი საფორტეპიანო ნაწარმოები, მათ შორის „ტრაგიკული პოემა“, „სატანური პოემა“, მეოთხე სონატა და ეტიუდები, თხზ. 42. ვალსი თითქოს უკან იყურება XIX საუკუნის სალონური ჟანრისკენ, მაგრამ უკვე იმ ჰარმონიულ ენას ატარებს, რომელიც სკრიაბინის შემდგომ მუსიკაში სულ უფრო ინდივიდუალური და ამოუცნობი გახდება. თხზ. 38 ამ ჟანრის უკანასკნელ დიდ ნიმუშებს შორისაა მის შემოქმედებაში: ორი წლის შემდეგ კომპოზიტორი კიდევ დაწერს „Quasi valse“-ს, მაგრამ ტრადიციულ ვალსს თითქმის აღარ დაუბრუნდება.

ეინოჟუჰანი რაუტავაარა — საფორტეპიანო სონატა No. 2, თხზ. 64, „ქადაგება ცეცხლისა“
რაუტავაარას მეორე საფორტეპიანო სონატა 1970 წელს შეიქმნა, იმ პერიოდში, როდესაც კომპოზიტორი მკაცრი მოდერნისტული ტექნიკებიდან უფრო თავისუფალი და მრავალფეროვანი მუსიკალური ენისკენ იხრებოდა. სონატის სათაური — „ქადაგება ცეცხლისა“ — ტ. ს. ელიოტის „უნაყოფო მიწის“ მესამე ნაწილთან იწვევს ასოციაციას, თუმცა თავად რაუტავაარა ხაზგასმით აღნიშნავდა, რომ ამ ტექსტთან პროგრამული კავშირი არ ჰქონია. კომპოზიტორის თქმით, სიტყვები „ქადაგება ცეცხლისა“ უბრალოდ ჩაებეჭდა მხსიერებაში და ნაწარმოებს დაუკავშირდა. კომპოზიტორის განმარტებით, სონატის სამივე ნაწილი უწყვეტი ზრდის პრინციპზეა აგებული — საწყისი იდეა თანდათან ფართოვდება და ძლიერდება, სანამ მუსიკა კულმინაციას არ აღწევს. სწორედ ამ წლებში რაუტავაარა კვლავ აქტიურად უბრუნდება ფორტეპიანოს — საკუთარ ინსტრუმენტს — და ქმნის ეტიუდებსა და ორ საფორტეპიანო სონატას.

ამ დროს საქართველოში...
1884 წელი, როდესაც გრიგმა „ჰოლბერგის დროიდან“ შექმნა, ქართული მუსიკის ისტორიაშიც მნიშვნელოვანი აღმოჩნდა. იმავე წლის ოქტომბერში დაიწყო ქართული საეკლესიო საგალობლების ნოტებზე გადატანის დიდი სამუშაო: მღვდელმთავარ კალექსანდრე ოქროპირიძის ინიციატივით ამ საქმეში აღებული იქნა მუსიკის ოჯახი და სხვა მგალობლები ჩაერთნენ, ხოლო ჩანერას თბილისის სამუსიკო სკოლის დირექტორი მიხეილ იპოლიტოვ-ივანოვი ახორციელებდა. ამ პროცესმა მრავალი ძველი საგალობელი დავიწყებას გადაარჩინა. ასე რომ, იმავე წელს, როდესაც გრიგი წარსულის მუსიკალურ სტილებს ჰოლბერგის ხსოვნისთვის აცოცხლებდა, საქართველოში საკუთარი მრავალსაუკუნოვანი მუსიკალური მემკვიდრეობის წერილობით ფორმაში შენახვის სახე ახალ ეტაპზე გადადიოდა.

Programme Notes
Notes by Nino Jvania

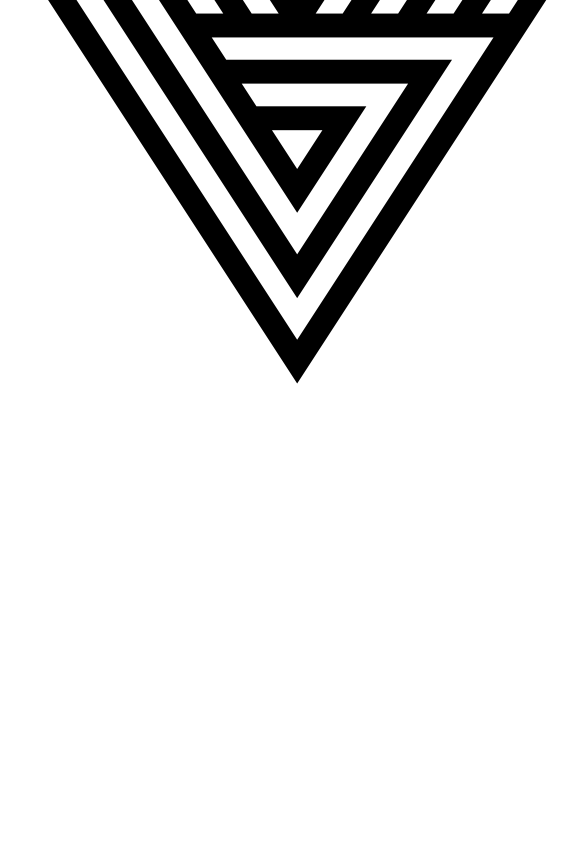
Franz Schubert — Drei Klavierstücke, D. 946
Schubert composed the Three Piano Pieces in May 1828, during the final year of his life. By then his Impromptus and Moments musicaux had already appeared in print, and these three new pieces belong to the same broad world of compact, independent piano works. Schubert did not live to see them published: they appeared only in 1868, forty years after his death, in an edition prepared by Johannes Brahms. The manuscript of the first piece preserves a particularly intriguing editorial problem. Schubert crossed out one substantial episode, yet Brahms restored it in the first edition, while noting the composer's cancellation. D. 946 therefore carries not only the atmosphere of Schubert's late piano writing, but also a fascinating history of the relationship between autograph, edition and performance tradition.

Edvard Grieg — Holberg Suite, Op. 40
The year 1884 marked the bicentenary of the birth of Ludvig Holberg, the Bergen-born playwright, historian and essayist who became one of the central figures of Scandinavian Enlightenment culture. For the anniversary celebrations Grieg composed “From Holberg's Time”, initially for solo piano. Its five movements — Prelude, Sarabande, Gavotte, Air and Rigaudon — look back to forms associated with the Baroque era, the musical world in which Holberg lived. The original piano version dates from 1884; Grieg arranged the work for string orchestra the following year.

Alexander Scriabin — Valse, Op. 38
Scriabin's Valse in A-flat major, Op. 38, dates from 1903, a transitional moment in the composer's creative development. The same year produced a remarkable group of piano works, including the Poème tragique, Poème satanique, the Fourth Sonata and the Études, Op. 42. The Valse still looks back toward the nineteenth-century salon tradition, yet its harmonic language already belongs unmistakably to the increasingly individual world of mature Scriabin. It is also one of his last substantial returns to the genre: two years later he would write Quasi valse, but the traditional waltz would largely disappear from his output.

Einojuhani Rautavaara — Piano Sonata No. 2, Op. 64, “The Fire Sermon”
Rautavaara composed his Second Piano Sonata in 1970, during a period in which he was moving away from stricter modernist techniques toward a more freely synthetic musical language. The title, “The Fire Sermon”, inevitably recalls the third section of T. S. Eliot's “The Waste Land”. Rautavaara himself, however, stressed that no programmatic reference to Eliot was intended: the words simply lodged in his mind and became associated with the Sonata. According to the composer, all three movements follow a principle of continuous growth, in which an initial idea expands in extent, density and force until the musical texture reaches a breaking point. The Sonata belongs to a period in which Rautavaara returned with renewed intensity to the piano — his own instrument — producing the Études and both of his piano sonatas within a remarkably short span.

Meanwhile in Georgia...
The year 1884, when Grieg composed From Holberg's Time, was also significant in Georgian musical history. In October of that year a major project began to transcribe Georgian church chants into staff notation. Initiated by Archpriest Aleksandre Okropiridze, the undertaking brought together members of the Karbelashvili family and other chant specialists, with Mikhail Ippolitov-Ivanov, director of the Tbilisi Music School, participating in the notation work. The project helped rescue many chants from oblivion. Thus, in the same year that Grieg was looking back to the musical forms of Holberg's age, Georgia was entering a new stage in the written preservation of its own centuries-old musical heritage.

8TH EDITION

TSINANDALI
FESTIVAL

3-13 SEPTEMBER . 2026